

VEJVISEREN

UDDANNELSE I BESKÆFTIGELSESINDSATSEN

OKTOBER 2009

INDHOLD

1.1	INDLEDNING	3
1.2	UDDANNELSESVEJLEDNING	4
1.2.1	Ungdommens uddannelsesvejledning	4
1.2.2	Voksenvejledningsnetværk	5
1.3	UDDANNELSE AF UNGE	6
1.3.1	Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	6
1.3.2	Produktionsskole	7
1.3.3	Erhvervsgrunduddannelse (EGU)	8
1.3.4	Erhvervsuddannelse (EUD)	10
1.4	UDDANNELSESMULIGHEDER FOR IKKE-FAGLÆRTE/FAGLÆRTE	11
1.4.1	(FVU) og almen voksenuddannelse (AVU)	11
1.4.2	Grundlæggende voksenuddannelse (GVU)	13
1.4.3	Voksenerhvervsuddannelse (VEUD)	14
1.4.4	Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)	15
1.5	INDIVIDUEL KOMPETENCEVURDERING	19
1.6	STØTTE TIL SÆRLIGE OPKVALIFICERINGSFORLØB	20
1.6.1	Om- og opkvalificering i forbindelse med varslede afskedigelser	20
1.6.2	Arbejdsfordeling	21
1.6.3	Voksenlærlinge	21
1.6.4	Selvvalgt uddannelse	22
1.6.5	Flaskehalsbevillinger	22
1.6.6	Sprogundervisning – dansk som andetsprog	23
1.6.7	Ordblindeundervisning for voksne	24
1.6.8	Initiativer til målretning af aktiveringsindsatsen	25
1.7	EKSEMPLER PÅ FORLØB I AMU-REGI	27
1.7.1.1	Handel og kontorområdet	27
1.7.1.2	Forretningsservice	29
1.7.1.3	Køkken og kantine	29
1.7.1.4	Industri	30
1.7.1.5	Social og sundhedsområdet	30
1.7.1.6	Bygge og anlægsområdet	31
	OVERSICHT – uddannelsesmulighederne for unge	32
	OVERSICHT – uddannelsesmulighederne for ikke-faglærte og faglærte	33
	QUICK-GUIDE	34

Udgiver:
Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Baggrundsmateriale:
New Insight A/S

Design og illustration:
Kenneth Olsson Grafik

Oktober 2009

1.1

INDLEDNING

Denne pjecce giver et indblik i de forskellige muligheder for uddannelsesaktiviteter, der kan anvendes for ledige i Østdanmark.

Formålet med pjecen er at give et overblik over mulighederne for at anvende uddannelse i beskæftigelsesindsatsen. Pjecen kan anvendes i jobcentrenes dialog med de ledige eller med virksomheder, som f.eks. varsler afskedigelser.

Beskæftigelsesindsatsen har fortsat fokus på »hurtigste vej til job«, og denne pjecce peger på de opkvalificeringstiltag, der kan sættes i værk inden for denne ramme. Det vil sige at uddannelse i videst muligt omfang skal anvendes, når det rettes mod konkrete jobmuligheder.

På grund af det særlige fokus i beskæftigelsesindsatsen for unge uden uddannelse fokuserer pjecen særskilt på uddannelser, som er relevante for denne gruppe.

Pjecen gennemgår forskellige typer af uddannelsesmuligheder, herunder:

- Hvilke målgrupper de kan rettes mod, og hvad de kvalificerer til
- Hvilke betingelser eller krav der er til optag
- Indholdet i hovedtræk
- Længden af forløbet
- Hvilke typer af uddannelsesinstitutioner, der udbyder forløbet

Desuden introducerer notatet også brugen af individuel kompetencevurdering (IKV) som redskab til planlægningen af opkvalificering af ledige.

Afslutningsvist præsenteres eksempler på forløb for ledige i AMU-regi.

Pjecen er udarbejdet i samarbejde med regionens voksenvvejledningsnetværk.

New Insight A/S har indsamlet og sammensat materialet, som ligger til grund for pjecen.

Oktober 2009

1.2

UDDANNELSESVEJLEDNING

Foruden den vejledning om uddannelse og opkvalificering som jobcentrene tilbyder de ledige og øvrige borgere er det muligt for ledige at få vejledning via følgende to netværk af uddannelsesvejledere:

- Et for unge under 25 år (Ungdommens uddannelsesvejledning) og
- Et for voksne (Voksenvejledningsnetværk)

1.2.1 UNGDOMMENS UDDANNELSESVEJLEDNING

Unge under 25 år kan få vejledning om uddannelse og job hos Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i det område, hvor de bor. Vejlederne i UU-centrene giver vejledning til:

- Elever i folkeskolens 6.-9. klasse.
- Elever, der følger folkeskolens 10. klasse.
- Andre unge under 19 år med behov for vejledning i forbindelse med uddannelse eller beskæftigelse.
- Unge i alderen 19-25 år uden uddannelse og job.
- Unge i job.

UU vejleder både til det ordinære ungdomsuddannelsessystem og til de særlige opkvalificerende tiltag, der eksisterer til unge ledige. UU er ofte også ansvarlig for at godkende det opkvalificerende forløb for den unge, og herunder at vurdere om den unge egner sig til forløbet. Derfor bør unge, der vurderes i målgruppe til særlige forløb, henvises til det lokale UU.

Unge kan også henvises af jobcentret til UU for en mere generel vejledningssamtale omkring uddannelsesmuligheder, – ønsker og krav både inden for det ordinære uddannelsessystem og i forhold til særlige opkvalificerende forløb. UU-vejlederen vil sammen med den unge udarbejde en uddannelsesplan.

Jobcentret kan med fordel indgå i samarbejde med det lokale UU med det formål gensidigt at orientere om målgrupper, indsatsområder, ændringer i uddannelsesstilbuddene eller andet, der har relevans for såvel jobcentrets indsats for de unge og UU's indsats.

På uddannelsesguiden www.ug.dk findes der en oversigt over UU-centrene i Østdanmark.

1.2.2 VOKSENVEJLEDNINGSNETVÆRK

Voksenvejledningsnetværkene og de institutioner som indgår skal vejlede og rådgive kortuddannede eller ikke faglærte om mulighederne for voksen- og efteruddannelse. Derudover skal netværket også aktivt opsøge mindre virksomheder og rådgive dem om mulighederne for videreuddannelse af medarbejdere.

Voksenvejledningsnetværket er et midlertidigt forsøg, som fortsætter i resten af 2009. Det er ikke afgjort hvordan samarbejdet om voksenvejledningsindsatsen skal videreføres i 2010. Der er truffet beslutning om etablering af et antal VEU-Centre i Danmark, som skal medvirke til at sikre:

- En indgang for borgere med uddannelsesbehov.
- Koordinering af det virksomhedsopsøgende arbejde og markedsføringsinitiativer.
- Behovsanalyser på uddannelsesområdet.

De enkelte netværk består af en række uddannelsesinstitutioner i afgrænset område. I Østdanmark findes der otte voksenvejledningsnetværk. Disse kan ses på www.ug.dk. Vejlederne rådgiver på tværs af brancher og skoler, hvilket betyder, at den ledige kun behøver at henvende sig et sted, også selv om den ledige f.eks. ikke ved, hvilken branche eller fagområde vedkommende ønsker uddannelse og efterfølgende beskæftigelse inden for.

Vejledningsnetværket kan bruges til at få etableret konkrete uddannelsesaftaler med uddannelsesinstitutioner om opkvalificeringsforløb af ledige enten på konkrete ordinære uddannelser eller på særligt tilrettelagte forløb inden for det ordinære uddannelsessystem.

Voksenvejledningsnetværket kan inddrages i uddannelses- og opkvalificeringsvejledningen til kortuddannede generelt, men også i forbindelse med vejledning om opkvalificering til afskedigede medarbejdere og virksomheder, der står over for afskedigelser.

1.3

UDDANNELSE AF UNGE

På de næste sider præsenteres uddannelsesmuligheder særligt rettet mod unge, der ingen kompetencegivende uddannelse har, og som på nuværende tidspunkt heller ikke vurderes at kunne gennemføre en kompetencegivende uddannelse på ordinære vilkår. Mulighederne for opkvalificering omfatter følgende:

- Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)
- Produktionskole
- Erhvervsgrunduddannelse (EGU)

1.3.1 SÆRLIG TILRETTELAGT UNGDOMSUDDANNELSE (STU)

Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) er for unge med særlige behov pga. fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, der medfører markante indlæringsvanskeligheder for den unge. Formålet med uddannelsen er, at den unge får faglige kompetencer i forhold til evt. senere uddannelse eller beskæftigelse samt sociale kompetencer til at kunne fungere i hverdagen.

MÅLGRUPPE OG NIVEAU

Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse henvender sig til unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse heller ikke med specialpædagogisk støtte. STU skal påbegyndes, inden den unge fylder 25 år. Målgruppen er f.eks. unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov.

Når uddannelsen er færdig, får den unge et kompetencepapir, der beskriver de kompetencer, som den unge har opnået. I nogle tilfælde vil den unge kunne gennemføre en ungdomsuddannelse bagefter, men STU opkvalificerer ikke den unge til en uddannelse og er således forberedende men ikke kompetencegivende.

BETINGELSER

Uddannelsen skal den unge aftale med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i samarbejde med kommunen, som finansierer den. Det er ikke muligt at få SU under uddannelsen, og som udgangspunkt kan den unge heller ikke modtage kontanthjælp. Forsørgelsesmulighederne ligger inden for revalidering (forrevalidering) eller førtidspension.

Den unge skal færdiggøre ungdomsuddannelsen inden for fem år.

INDHOLD

Uddannelsesforløbet starter med et afklaringsforløb, der afdækker den unges ønsker og muligheder, og herefter udarbejder UU i samarbejde med den unge og evt. den unges forældre en individuel uddannelsesplan.

Uddannelsen vil typisk bestå af:

- En almen del rettet mod den unges personlige og sociale udvikling, f.eks. undervisning i emner inden for samfundsforhold, husholdning og økonomi
- Elementer til at støtte udviklingen af den unges interesser, evner og færdigheder, f.eks. undervisning i arbejdsmarkedsforhold og træning i beskæftigelsesmæssige færdigheder

EKSEMPEL

En ung mand med ADHD har forsøgt at tage en erhvervsuddannelse, men stoppede da han ikke kunne koncentrere sig i timerne og ikke fungerede socialt med de andre elever.

Han vil gerne have en uddannelse på sigt, men har pt. store problemer med at følge med, og det er uvist, om han vil kunne gennemføre en uddannelse på sigt.

Jobcentret kan kontakte UU og visitere manden videre til uddannelsesafklaring og planlægning her med henblik på tilrettelæggelse af en STU.

Udarbejdet af New Insign A/S

PRAKTIK

Vejledning, bl.a. et indledende afklaringsforløb på maksimalt 12 uger.

UDBYDERE:

- Produktionsskoler
(www.produktionsskoler.dk)
- Erhvervsskoler
(www.danskeerhvervsskoler.dk)
- Handelsskoler
(www.handelsskolerne.com)
- Tekniske skoler (www.dts-info.dk)
- Social- og sundhedsskoler
(www.sosuiinfo.dk)
- Landbrugsskoler
(www.danske-landbrugsskoler.dk)
- AMU-centre
(www.internetvejviser.dk/udd/amu.htm
og www.uvm.dk)
- Efterskoler (www.efterskole.dk)
- Folkehøjskoler og daghøjskoler
(www.folkehøjskoler.dk og www.daghojskoler.dk)
- Husholdnings- og håndarbejds-skoler
(www.hus-haand.dk)
- Værksteder og andre institutioner.

Det er muligt at begynde på en STU hele året, dog starter de fleste efter, at de er blevet færdige med folkeskolen.

VARIGHED

Tre år, og den skal gennemføres inden for fem år.

1.3.2 PRODUKTIONSSKOLE

Produktionsskolerne tilbyder forløb for unge, der har brug for en afklaring af interesser og evner, inden de kan vælge uddannelse eller job. Produktionsskolerne er også et tilbud til unge, der ikke har taget folkeskolens afgangseksamen.

Forløbet er ikke kompetencegivende, men en mulighed for, at den unge afklares omkring ønsker og muligheder samt forberedes på at kunne tage en uddannelse.

MÅLGRUPPE OG NIVEAU

Produktionsskolerne er for unge under 25 år, som ikke har en ungdomsuddannelse og ikke vurderes at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse på ordinære vilkår pt. Formålet med forløbene er, at eleverne skal tilegne sig forudsætninger til at kunne begynde på en ungdomsuddannelse eller alternativt et job.

For at skabe sammenhæng til og målrette mod en kompetencegivende uddannelse vil der som hovedregel indgå meritgivende kombinationsforløb til en kompetencegivende uddannelse i forløbet. Den unge vil have mulighed for at tage fag på 9.-10. klasses niveau eller hf-niveau og kan gå til eksamen. Der er dog som udgangspunkt ingen eksamen og ingen prøver i et forløb på en produktionsskole.

Når den unge forlader produktionsskolen, får vedkommende et bevis med en kort beskrivelse af de kompetencer, som eleven har opnået.

1.3

BETINGELSER

Det er UU, der skal godkende ansøgningen til en produktionsskole. For at blive optaget må den unge ikke være 25 år, vedkommende må ikke have gennemført en ungdomsuddannelse og skal samtidig have gået ni år i skole. Den unge kan enten fortsætte på kontanthjælp/dagpenge eller modtage skoleydelse.

INDHOLD

Undervisningsforløbene er baseret på praktisk arbejde og produktion. På de fleste produktionsskoler er undervisningen opdelt i praktisk arbejde på skolernes værksteder, undervisning i almene fag og praktik. Eksempler på værksteder:

- Grønt og anlægsgartner
- Bygge og anlæg
- IT, pc, systemer og support
- Køkken og restaurant
- Musik, samspil og sang
- Pædagog og naturlegeplads
- Sundhed, kost og motion
- Kreativ og design

Eleven udarbejder sammen med en vejleder på Produktionsskolen en forløbsplan. Planen tager udgangspunkt i den unges nuværende situation og skal revideres løbende under forløbet. Hensigten er, at planen og opholdet på Produktionsskolen fører til en egentlig uddannelsesplan.

UDBYDER

Der er 28 produktionsskoler i Østdanmark.
www.produktionsskoler.dk
Varighed Højest 1 år.

1.3.3

ERHVERVSGRUNDUDDANNELSE (EGU)

En erhvervsgrunduddannelse (EGU) er et individuelt tilrettelagt forløb, der kombinerer skole og praktik. Forløbet er overvejende praktisk anlagt med oplæring i en virksomhed. I modsætning til et forløb på en produktionsskole er en EGU mere branchespecifik og kræver derfor ofte, at den unge har en ide om, hvilket fagområde eller branche vedkommende gerne vil arbejde inden for.

MÅLGRUPPE OG NIVEAU

En erhvervsgrunduddannelse henvender sig til unge under 30 år, som ikke umiddelbart kan gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

En EGU giver mulighed for at fortsætte på en erhvervsuddannelse. De fag eller kurser, som den unge afslutter under EGU-forløbet, kan godskrives, hvis den unge senere tager en uddannelse, hvor de fag eller kurser indgår.

Den unge får et uddannelsesbevis, som beskriver, hvad vedkommende har deltaget i og lært både i skolen og i praktikken.

BETINGELSER

Der er ingen særlige optagelseskrav. Den unge skal være færdig med folkeskolen eller tilsvarende. Den unge kan henvende sig til Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), hvis vedkommende er under 25 år, ellers skal henvendelsen ske til jobcentret. En EGU forudsætter en uddannelsesplan for den unge, som UU hjælper med at udarbejde.

Den unge modtager skoleydelse og elevløn (sidstnævnte i praktikperioderne).

INDHOLD

En erhvervsgrunduddannelse består af perioder med undervisning og perioder i praktik. Forløbet tager udgangspunkt i en individuel uddannelsesplan, som beskriver, hvor uddannelsen skal foregå, og hvad den skal indeholde. Uddannelsesplanen udformes med udgangspunkt i de ressourcer og forudsætninger, den unge har. Skoleperioderne skal i alt vare mellem 20 og 40 uger, men kan bestå af forskellige undervisningsdele fra f.eks. erhvervsuddannelserne eller arbejdsmarkedsuddannelserne. De skal hver for sig så vidt muligt udgøre et afsluttet forløb.

Hele forløbet aftales mellem den unge og en EGU-vejleder (vejlederen er tilknyttet enten en uddannelsesinstitution eller det lokale UU). Vejlederen hjælper med at finde praktikplads til den unge i en eller flere virksomheder inden for en branche, som den unge er interesseret i, og hvor det vurderes, at den unge vil kunne klare kravene.

UDBYDERE

Undervisningen kan foregå på en række forskellige uddannelsesinstitutioner:

- Produktionskoler
www.produktionsskoler.dk
- Erhvervsskoler
www.danskeerhvervsskoler.dk
- Handelsskoler
www.handelsskolerne.com
- Tekniske skoler
www.dts-info.dk
- Social- og sundhedsskoler
www.sosuinfor.dk
- Landbrugsskoler
www.danske-landbrugsskoler.dk
- AMU-centre
www.internetvejviser.dk/udd/amu.htm
- VUC
www.vuc.dk
- Daghøjskoler
www.daghojskoler.dk
- Efterskoler
www.efterskole.dk

VARIGHED

Uddannelsen varer normalt to år, men den kan i særlige tilfælde forlænges med et ekstra års praktik, så den i alt varer tre år. Hvis den unge er fyldt 19 år og har haft mindst 1/2 års erhvervsarbejde på fuld tid, kan vedkommende tage uddannelsen på 1 1/2 år.

ØNSKER UDDANNELSE MEN HAR SVÆRT VED AT OVERSKUE KRAVENE PÅ UDDANNELSEN

Kvinde i starten af 20'erne på kontanthjælp. Hun har afsluttet folkeskolen uden eksamen og ønsker nu en uddannelse som kosmetolog.

Tidligere erfaringer har vist, at hun har vanskeligt ved at følge undervisning på hold, og der er behov for en uddannelsesafklaring.

Vejlederen i jobcentret kan kontakte det lokale UU og visitere kvinden til uddannelsesafklaring og planlægning med henblik på optag på en erhvervsgrunduddannelse.

Vejlederen og jobcentret skal herunder vurdere om der er gode beskæftigelsesmuligheder inden for det pågældende område.

1.3

1.3.4 ERHVERVSUDDANNELSE (EUD)

En erhvervsuddannelse er en ordinær faglig uddannelse for unge. Det er muligt at påbegynde en erhvervsuddannelse efter folkeskolen.

INDHOLD

Uddannelserne veksler mellem undervisning på skole og perioder i praktik. Man kan vælge mellem mere end 100 uddannelser og over 300 forskellige trin eller specialer.

Uddannelserne er grupperet under 12 indgange og varer mellem 1 1/2 og 5 1/2 år. Man kan begynde enten på skole eller i praktik hos en arbejdsgiver. Praktikperioderne kræver en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver. Visse uddannelser giver dog mulighed for skolepraktik, hvis det ikke er muligt at finde en praktikplads.

- Bil, fly og andre transportmidler
- Bygge og anlæg
- Bygnings- og brugerservice
- Dyr, planter og natur
- Krop og stil
- Mad til mennesker
- Medieproduktion
- Merkantil
- Produktion og udvikling
- Strøm, styring og it
- Sundhed, omsorg og pædagogik
- Transport og logistik

KORTE FORLØB

For de som gerne vil have en faglig uddannelse, men samtidig gerne vil hurtigt i job, er en kort EUD-uddannelse måske en mulighed. Der findes 10 korte EUD-uddannelser inden for områderne: byggeri, it, handel og kontor samt teknik. De kortere EUD uddannelser tager 2 år.

Personer over 25 år, kan også tage en tilsvarende uddannelse eventuelt på kortere tid.

ENKELTFAG

På erhvervsskolerne bliver en del af de fag, der indgår i en erhvervsuddannelse, udbudt som enkeltfag. Undervisningsperioden kan vare fra få dage op til et år, alt efter fagenes omfang.

Enkeltfag tages, som led i en grunduddannelse for voksne (GVU) eller med udgangspunkt i individuel kompetenceafklaring.

Der er deltagerbetaling på hvert enkeltfag

UDBYDERE

- Erhvervsskoler, herunder:
- Handelsskoler
- Tekniske skoler
- Social- og Sundhedsskoler
- Hotel- og restaurationsskoler
- CELF-centre
- M.fl.

1.4

UDDANNELSESMULIGHEDER FOR IKKE-FAGLÆRTE/FAGLÆRTE

Herunder præsenteres uddannelsesmuligheder for ikke-faglærte og faglærte. Der er tilbud til alle uanset alder samt tilbud særligt rettet mod voksne over 25 år.

Mulighederne for opkvalificering omfatter følgende:

- Forberedende voksenundervisning (FVU)
- Almen voksenuddannelse (AVU)
- Grundlæggende voksenuddannelse (GVU)
- Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)

1.4.1 FORBEREDENDE VOKSEUNDERVISNING (FVU) OG ALMEN VOKSEUDDANNELSE (AVU)

Forberedende voksenundervisning (FVU) og almen voksenuddannelse (AVU) retter sig mod voksne med behov for at forbedre deres faglige og almene kvalifikationer på grundniveau.

FVU og AVU kan indgå som del af en uddannelsesaktivering for såvel forsikrede og ikke-forsikrede ledige. Derudover kan ledige uden jobplan eller aktivering deltage i FVU og AVU (f.eks. i weekenden eller om aftenen). Her skal ledige dog stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

MÅLGRUPPE OG NIVEAU

Forberedende voksenundervisning (FVU) og almen voksenundervisning (AVU) er begge voksenuddannelser på folkeskoleniveau. FVU henvender sig til voksne, som ønsker at blive bedre til at læse, skrive og regne, mens AVU er rettet mod voksne, der ønsker at forbedre deres kundskaber i en række almene fag. Begge uddannelser er desuden også relevante for borgere med anden etnisk baggrund end dansk, der ønsker at forbedre deres dansk-kvalifikationer, da f.eks. sprogcentre og andre udbydere kan tilbyde undervisning i dansk som andetsprog i forbindelse med FVU eller AVU.

FVU kvalificerer ikke direkte til anden uddannelse, men ofte vil deltageren efterfølgende have nemmere ved at deltage i AVU, en erhvervsuddannelse eller en arbejdsmarkedsuddannelse. Hvis AVU afsluttes med en prøve, har denne samme værdi som folkeskolens afgangsprøve eller folkeskolens 10. klasses prøve og kan bruges på lige fod med disse i forhold til uddannelsesoptag mv.

BETINGELSER

FVU og AVU er for voksne over 18 år. Derudover er der ingen særlige betingelser for at deltage i undervisningen.

Beskæftigede kan modtage Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) som erstatning for løn. Ledige vil typisk fortsætte på samme ydelse.

INDHOLD

FVU består af to fag:

- FVU-læsning – læsning, stavning og skriftlig fremstilling og
- FVU-matematik – talforståelse, regning og matematiske begreber

Fagene er opdelt i hhv. fire og to trin og afsluttes på et niveau, der svarer til prøverne i dansk og matematik i folkeskolens afgangseksamen. Dog erstatter FVU ikke folkeskolens afgangseksamen. Efter hvert trin er der mulighed for at aflægge en prøve.

AVU består af en række enkeltfag. Det er muligt at vælge ét eller flere fag ad gangen. Hvert fag har et eller to trin. I nogle fag er der også basisundervisning for dem, der har behov for at starte forfra i faget. Der er to typer af fag på AVU:
Kernefag: dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag, samfundsfag og tysk.

TILBUDSFAG: f.eks. billedkunst, dansk som andet-sprog, IT, filosofi, historie, tysk, spansk, mediefag, psykologi og samarbejde og kommunikation. Udbuddet af tilbudsfag kan variere fra skole til skole.

Det er muligt at koble FVU eller AVU-fag med f.eks. faglig opkvalificering på et AMU-forløb.

UDBYDERE

FVU og AVU udbydes på voksenuddannelsescentre (VUC). www.vuc.dk

Desuden tilbydes FVU-undervisning på udvalgte daghøjskoler, erhvervsskoler, AMU-centre, produktionsskoler, social- og sundhedsskoler, folkehøjskoler, aftenskoler, sprogcentre og skoler med specialundervisning for voksne. Uddannelsesguiden (www.ug.dk) giver en oversigt over disse muligheder.

Der er kursusstart flere gange om året, men de fleste kurser starter i august og januar.

VARIGHED

FVU: Hvert trin tager mellem 30 og 80 undervisningstimer.

AVU: ½-1 år

1.4

NYLEDIG IKKE-FAGLÆRT

Kirsten er ikke-faglært og ledig efter at have været ansat i 12 år i en produktionsvirksomhed. Tidligere arbejdede hun med rengøring. Hendes fagforening har opfordret hende til at få udarbejdet en IKV.

På den lokale erhvervsskole bliver Kirsten enig med læreren i, at hun skal vurderes i forhold til rengøringsområdet. Vurderingen viser, at Kirsten har kompetencer, der svarer til dele af de relevante AMU-kurser, og hun får derfor udstedt kursusbeviser for disse kompetencer.

For de øvrige kompetencer, som Kirsten mangler, udarbejdes en uddannelsesplan.

Case inspireret fra »Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU« fra Undervisningsministeriet, 2008

1.4.2 GRUNDLÆGGENDE VOKSENUDDANNELSE (GVU)

Grundlæggende voksenuddannelse (GVU) er særlige forløb for voksne med erhvervs erfaring. Uddannelsen er for kortuddannede, som har praktisk erhvervs erfaring inden for en eller flere brancher og ingen erhvervsuddannelse men ønsker dette.

MÅLGRUPPE OG NIVEAU

Målgruppen for GVU er voksne på minimum 25 år, som har mindst to års relevant erhvervs erfaring og har afsluttet folkeskolen.

GVU giver mulighed for at få et bevis på at være faglært for:

- Ikke-faglærte med praktisk erfaring
- Faglærte med forældede uddannelser
- Faglærte med udenlandske uddannelser, der ikke kan godkendes direkte i Danmark

BETINGELSER

Det er kun muligt at tage en GVU på uddannelser eller trin, hvor der indgår praktik. Deltageren vil have mulighed for at få Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) eller VEU-godtgørelse.

INDHOLD

Uddannelsen giver formel faglig kompetence og består af en kombination af:

- Tidligere uddannelse
- erhvervs erfaring
- erhvervsuddannelseselementer

AMU-UDDANNELSER

Forud for uddannelsen kan der gennemføres en individuel kompetencevurdering, som omfatter en vurdering af vedkommendes erfaringer. Efter kompetencevurderingen udstedes både et bevis for den del af uddannelsen, som vedkommende allerede mestrer samt en uddannelsesplan for det, der skal læres for at få den fulde erhvervsuddannelse.

Forløbet kan bestå af:

- Enkeltfag fra den/de relevante erhvervsuddannelser
- AMU-uddannelser
- Almen voksenuddannelse eller gymnasiale enkeltfag fx hf
- Eventuel praktik eller værkstedskursus

UDBYDERE

- Erhvervsskoler (www.danskeerhvervsskoler.dk)
- Handelsskoler (www.handelsskolerne.com)
- Tekniske skoler (www.dts-info.dk)
- Social- og sundhedsskoler (www.sosinfo.dk)
- Landbrugsskoler (www.danske-landbrugsskoler.dk)
- AMU-centre (www.internetvejviser.dk/udd/amu.htm)

VARIGHED

GVU kan tages på fuldtid eller på deltid modulvis. Den skal afsluttes inden for en periode på højst seks år.

1.4.3 VOKSENERHVERVSUDDANNELSEFORLØB (VEUD)

Voksenerhvervsuddannelse (VEUD) er en almindelig erhvervsuddannelse for voksne over 25 år med relevant erhvervs erfaring. VEUD er rettet mod ikke-faglærte, som ønsker en fagligt uddannelse eller faglærte med en forældet uddannelse.

MÅLGRUPPE OG NIVEAU

Målgruppen for VEUD er voksne på minimum 25 år med relevant erhvervs erfaring. Uddannelsen er på niveau med ordinære erhvervsuddannelser.

BETINGELSER

Afhængig af tidligere erhvervs erfaring kan uddannelsesforløbet afkortes med 1 til 2 år sammenholdt med den ordinære erhvervsuddannelse. Forud for forløbet skal der derfor udarbejdes en kompetencevurdering af borgeren med henblik på evt. merit for allerede erhvervede kompetencer. Desuden skal borgeren indgå en uddannelsesaftale med pågældendes arbejdsgiver forud for forløbet

Det er muligt at få VEU-godtgørelse på den kompetenceafklarende del af forløbet, mens arbejdsgiveren skal betale løn (lærlingeløn) under resten af uddannelsen. Derudover har arbejdsgiveren mulighed for at få støtte til lønnen i skoleperioderne via Arbejdsgivernes ElevRefusion (AER).

Se www.atp.dk for nærmere information om AER.

Inden for brancher og områder med gode beskæftigelsesmuligheder er det muligt at gennemføre forløbet i voksenlære med tilskud. Således kan arbejdsgiveren få tilskud til lønnen inden for udvalgte fagområder. Vurderingen af, om fagområdet kan udløse tilskud, foretages med udgangspunkt i be-

skæftigelsesregionernes arbejdsmarkedsbalance, der løbende opdateres.

Den aktuelle liste over fag og brancheområder kan ses på www.brhovedstadensjaelland.dk.

INDHOLD

På voksenerhvervsuddannelsen veksler man mellem at gå i skole og være i praktik i en virksomhed. Forud for uddannelsen gennemfører borgeren et afklaringsforløb af evt. medbragte kompetencer fra tidligere erhvervs erfaring. Det afklarende forløb kan gennemføres uden en uddannelsesaftale.

UDBYDERE

- Erhvervsskoler (www.danskeerhvervsskoler.dk)
- Handelsskoler (www.handelsskolerne.com)
- Tekniske skoler (www.dts-info.dk)
- Social- og sundhedsskoler (www.sosuinfo.dk)
- Landbrugsskoler (www.danske-landbrugsskoler.dk)
- AMU-centre (www.internetvejviser.dk/udd/amu.htm)

VARIGHED

Længden på forløbet varierer fra uddannelse til uddannelse og er også afhængig af omfanget af merit fra tidligere erhvervs erfaringer.

FÅ MERE AT VIDE PÅ

www.blivvoksenlaerling.dk
og www.ug.dk

1.4

1.4.4 ARBEJDSMARKEDSUDDANNELSER (AMU)

AMU er korterevarende uddannelser, som skal imødekomme ikke-faglærtes og faglærtes behov for erhvervsrettet voksenuddannelse og efteruddannelse. Arbejdsmarkedsuddannelserne kan give anerkendt kompetence på arbejdsmarkedet og kan give merit til erhvervsuddannelser. AMU er både rettet mod beskæftigede og mod ledige.

AMU kan overordnet anvendes i to sammenhænge i relation til kvalificering af ledige ikke-faglærte/faglærte:

- Som introduktion til en branche, under visse forudsætninger (Eksempelvis kurser for flygtninge og indvandrere)
- Som faglig opkvalificering til et konkret job (alternativ branche)

Desuden er der mulighed for at koble faglig opkvalificering med almen opkvalificering i f.eks. læsning og skrivning, matematik og kursus i »dansk som andet sprog«.

Der kan både gennemføres enkeltkurser og forløb sammensat af flere kurser inden for AMU. Deltageren kan selv sammensætte forløb eller deltage i forløb sammensat af uddannelsesinstitutionen på eget initiativ eller på initiativ af andre (f.eks. jobcenter, virksomhed, fagforening, a-kasse eller lokal uddannelsesinstitution). Kurserne kan med andre ord sammensættes efter behov og fungerer som legoklodser – de kan stå alene, men de kan også sættes sammen i utallige variationer og dermed tilpasses deltagere og evt. virksomheder. Kurserne kan både være faglige og almene erhvervsrettede.

Konkrete forløb kræver imidlertid, at uddannelsesinstitutionerne er kendt med de eksisterende lokale behov. Derfor kan det være fordelagtigt at kontakte en af de lokale uddannelsesinstitutioner i situationer, hvor der synes at eksistere behov for særlige forløb. Det kan både være i forhold til en særlig gruppe af ledige, men også i situationer hvor der er varslet større afskedigelser. Her er det væsentligt også at informere den pågældende virksomhed om mulighederne.

Samlet set er det muligt at tilrettelægge AMU forløb ud fra følgende:

1. **TILPASNINGEN** af uddannelser til brugernes behov – hvad enten det er virksomhedernes og medarbejdernes behov eller de ledige, der har behov for opkvalificering, måske med henblik på brancheskift.
2. **SAMMENSÆTNING AF UDDANNELSER.** Mulighed for sammensætning af flere uddannelser til netop det forløb, der er behov for, hvor de enkelte uddannelser bygges sammen som elementer.
3. **MERIT.** Mulighed for at afkorte uddannelsens længde, hvis deltagerne har kompetencer, der berettiger til det.
4. **SPLIT-FORLØB.** Flexibilitet i hvornår uddannelserne afholdes (principielt både dag-, aften- og weekend-undervisning), og om de afholdes som sammenhængende eller opdelt forløb.
5. **VALG AF UNDERVISNINGSFORM** – klasse- og værkstedsundervisning på skolerne, åbent værksted eller virksomhedsforlagt undervisning er de mest anvendte former.

MÅLGRUPPE OG NIVEAU

AMU er rettet mod ikke-faglærte eller faglærte og såvel ledige som beskæftigede. AMU-uddannelserne er alle kompetencegivende. Nogle giver merit til erhvervsuddannelserne, andre certificerer kursisten til bestemte arbejdsfunktioner (f.eks. vagtkursus), og alle kurser har en bred relevans på arbejdsmarkedet.

BETINGELSER

AMU-uddannelserne retter sig mod alle kortuddannede (dvs. ikke-faglærte og faglærte) beskæftigede og ledige.

1.4

INDHOLD

Arbejdsmarkedsuddannelserne er grupperet i nogle fælles kompetencebeskrivelser (FKB). De fælles kompetencebeskrivelser giver overblik over mulighederne for kurser. Hver fælles kompetencebeskrivelse svarer til et jobområde for ikke-faglærte og faglærte. En fælles kompetencebeskrivelse består af:

- Beskrivelse af de typiske arbejdspladser inden for jobområdet
- Beskrivelse af de nødvendige kompetencer og deres anvendelse
- Liste over arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag knyttet til jobområdet

Der findes aktuelt ca. 140 fælles kompetencebeskrivelser, og til dem er der knyttet i alt ca. 2.800 arbejdsmarkedsuddannelser. En lang række af uddannelserne ændres eller nyudvikles hvert år for at dække de aktuelle behov og efterspørgsler. AMU-uddannelserne kan overordnet opdeles i tre typer:

- Faglige kurser, f.eks. montage af elektriske apparater
- Almene kurser, f.eks. anvendelse af regneark til talbehandling og brug af pc på arbejdspladsen
- Arbejdsorganisatoriske kurser, f.eks. samarbejde og organisation.

Disse tre typer af uddannelser er knyttet til følgende fagområder med hver sit efteruddannelsesudvalg:

- Bygge, anlæg og industri
- Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse
- Industriens arbejdsmarkedsuddannelser
- Køkken, restaurant, bager, konditor og kødbranchen
- Mejeri og jordbrug
- Metalindustrien
- Pædagogisk område og social- og sundhedsområdet
- Serviceerhvervene
- Svejsning og fyringsteknik
- Tekniske installationer og energi
- Transporterhvervene
- Træets uddannelser

Inden for hvert fagområde er der tilknyttet en række kurser, som uddannelsesudvalgene har godkendt. Den enkelte uddannelsesinstitution kan dels udbyde de kurser, som uddannelsesudvalgene har godkendt, dels sammensætte forløb på tværs af flere kurser. Udbuddet på den enkelte institution afhænger af efterspørgslen i området og af institutionens undervisningskompetencer.

AMU har særlige tilbud målrettet flygtninge og indvandrere blandt andet:

- Kurser i »Dansk som andet sprog« og brancheintroducerende forløb.
- Kombinationer af et eller flere AMU forløb og mulighed for praktik.

UDBYDERE

AMU-kurser udbydes af en række forskellige uddannelsesinstitutioner eks. erhvervsskoler:

- Erhvervsskoler:
(www.danskeerhvervsskoler.dk)
 - Handelsskoler (www.handelsskolerne.com)
 - Tekniske skoler (www.dts-info.dk)
 - Social- og sundhedsskoler
(www.sosuinfo.dk)
 - Landbrugsskoler
www.danske-landbrugsskoler.dk)
 - Pædagogseminarier (der kan findes en oversigt på www.ug.dk)
 - AMU-centre
(www.internetvejviser.dk/udd/amu.htm)
 - VUC (www.vuc.dk)

VARIGHED

AMU-uddannelser er korte uddannelser fra ½ dag til 6 ugers varighed. Uddannelserne kan både gennemføres på fuld tid eller i mindre dele. Særligt i relation til efter- og videreuddannelse af opsagte medarbejdere eller medarbejdere, der indgår i arbejdsdeling, er der muligheder for at splitte undervisningen.

Få mere at vide på www.ug.dk

1.5

INDIVIDUEL KOMPETENCEVURDERING

Et væsentligt redskab i relation til opkvalificeringen er anvendelsen af individuel kompetencevurdering (IKV). Det er en vurdering, som uddannelsesinstitutionerne foretager, hvor den enkelte persons kompetencer vurderes i relation til efteruddannelse og evt. merit til videre uddannelse.

Uanset om sigtet er opkvalificering inden for erhvervsuddannelserne, AMU eller AVU/FVU er det hensigtsmæssigt at få foretaget en IKV, hvis den ledige har erhvervs erfaring. Dette skyldes, at ledige med en IKV oftest vil kunne få forkortet evt. opkvalificeringsforløb og dermed hurtigere gennemføre forløbet. Desuden vil ledige med en IKV få papir på kompetencer, som vedkommende har fået via beskæftigelse, når kompetencerne svarer til (noget af) det, der kunne være lært på uddannelsen.

En IKV foretages altid i relation til et bestemt uddannelsesområde enten på AVU/FVU-niveau, AMU-niveau eller i forhold til GVU (Grundlæggende voksenuddannelse). En IKV er en samlet vurdering af den lediges realkompetencer (det vedkommende reelt kan). En person kan f.eks. have opnået realkompetencer gennem uddannelse, i arbejdslivet, gennem deltagelse i forskellige aktiviteter eller gennem frivilligt foreningsarbejde.

En IKV består af en vurdering af, hvad den ledige kan, og hvad vedkommende mangler i forhold til et bestemt jobområde. Et IKV-forløb ser typisk sådan ud:

- Borgeren eller jobcentret tager kontakt til en vejleder/lærer på en godkendt uddannelsesinstitution
- Indledende samtaler med en vejleder/lærer
- Indsamling af dokumentation – den ledige indsamler dokumentation og udarbejder et CV eller udfylder »Min kompetencemappe« for at synliggøre sine realkompetencer
- Foreløbig kompetenceafklaring, hvor vejlederen/læreren vurderer dokumentationen og efterfølgende udarbejder en plan for, og tilrettelægger den lediges IKV, der viser, hvad den ledige har fået godskrevet, og hvad vedkommende mangler for at opfylde kompetencemålene inden for det pågældende jobområde
- Afprøvning af udokumenterede kompetencer via tests, praktiske øvelser og opgaver samt samtaler med faglærere
- Samlet vurdering af dokumentation og resultater af den enkeltes afklaringsforløb.

En individuel kompetencevurdering kan føre til:

- Uddannelsesbevis(er)
- Kompetencebevis
- En individuelt tilpasset uddannelsesplan

Se mere på www.ug.dk

1.6

STØTTE TIL SÆRLIGE OPKVALIFICERINGSFORLØB

1.6.1 OM- OG OPKVALIFICERING I FORBINDELSE MED VARSLEDE AFSKEDIGELSER

Der eksisterer forskellige støtteordninger, som kan anvendes i forbindelse med op- og/eller omkvalificering af borgere, der er ramt af ledighed eller i risiko for dette.

Herunder gennemgås kort mulighederne for uddannelses- og opkvalificeringsstøtte i forbindelse med arbejdsfordelinger eller varslinger samt mulighederne for opkvalificering med støtte inden for områder med gode beskæftigelsesmuligheder. Senest er der iværksat en række særlige initiativer, som skal bidrage til fleksible rammer for uddannelse i beskæftigelsesindsatsen eller for borgere i risiko for at blive ledige.

Når lokale virksomheder varsler afskedigelser i større omfang (mindst 10 medarbejdere, dog afhængigt af virksomhedens størrelse) eller lukninger, er der mulighed for at yde særlig støtte til de ramte eller udsatte medarbejdere.

Den pågældende virksomhed kan i samarbejde med det lokale jobcenter ansøge beskæftigelsesregionen om varslingsmidler. Disse midler kan, hvis virksomheden afskediger mindst 50% af medarbejderne bl.a. anvendes til:

- Jobsøgningskurser i opsigelsesperioden
- Opkvalificering, herunder efter- og videreuddannelse i opsigelsesperioden (i op til 8 uger)

I 2009 og 2010 gælder der særlige regler på området, som bl.a. betyder, at flere afskedigelser eller lukninger omfattes af varslingsmidlerne, samtidig med at der afsættes flere midler til indsatsen.

Desuden etablerer Beskæftigelsesregionerne et nationalt beredskab, som ved varslede afskedigelser eller lukninger skal medvirke til, at de afskedigede opnår anden beskæftigelse allerede i varslingsperioden.

Læs mere på www.brhovedstadensjaelland.dk

1.6.2 ARBEJDSFORDELING

Et middel til at undgå afskedigelser kan være at benytte arbejdsfordeling, hvor arbejdstiden i virksomheden i en begrænset periode sættes ned. Dette kan omfatte alle i virksomheden eller medarbejdere i en enkelt afdeling.

Der skelnes mellem arbejdsfordeling til og med 13 uger og arbejdsfordeling over 13 uger. Begge dele skal anmeldes til det lokale jobcenter, og hvis fordelingen strækker sig over 13 uger, skal virksomheden ansøge det regionale Beskæftigelsesråd om godkendelse. Den konkrete arbejdsfordeling kan tilrettelægges fleksibelt alt efter virksomhedens organisering.

Det er muligt at planlægge opkvalificeringsaktiviteter for de berørte medarbejdere i den periode, hvor arbejdsfordelingen gælder. Medarbejderne kan f.eks. deltage i AMU-kurser eller FVU og kan i de perioder, hvor deltagerne er i et forløb, modtage VEU-godtgørelse eller SVU.

Hvis medarbejderne ikke deltager i opkvalificeringsaktiviteter, er de – såfremt de er medlem af en a-kasse – berettigede til at modtage supplerende dagpenge i de uger, hvor de ikke arbejder. Med dagpengene følger de samme pligter om at være aktiv jobsøgende som øvrige dagpengemodtagere også skal efterleve.

Læs mere på www.brhovedstadensjaelland.dk

1.6.3 VOKSENLÆRLINGE

Virksomheder kan få tilskud til voksenlærlinge inden for fagområder med gode beskæftigelsesmuligheder og på områder med mangel på arbejdskraft. Der kan ydes tilskud til arbejdsgivere, når den person, der indgås uddannelsesaftale med, ikke i forvejen har en erhvervsuddannelse eller derover. Dette gælder dog ikke for personer, der har en forældet uddannelse, eller for personer der har været ledige i mindst 6 eller 9 måneder afhængig af personens alder.

Voksenlærlingen skal være fyldt 25 år, når uddannelsesforløbet startes

Tilskudssatsen er 30 kr. i timen (2009)

- Tilskudsperioden er 2 år
- Der kan kun gives tilskud til SOSU-elever, der ikke har krav på vokselevløøn efter overenskomsten
- Uddannelsen skal stå på voksenlærlingelisten på det tidspunkt, uddannelsesaftalen indgås
- Ansøgning om tilskud sendes på blanket AF66A (pdf) til Beskæftigelsesregionen
- Ansøgningen skal vedlægges kopi af uddannelsesaftalen
- Se mere om uddannelserne, trin og specialer på www.ug.dk

1.6

1.6.4 SELVVALGT UDDANNELSE

Som ledigt medlem af en a-kasse har man mulighed for selv at vælge op til seks ugers uddannelse. Borgere, der er i fleksjob eller som modtager ledighedsydelse, mens de venter på at komme i fleksjob, kan også benytte sig af muligheden for 6 ugers selvvalgt uddannelse.

Der er pr. 1. august 2009 iværksat en forsøgsordning som giver personer uden uddannelse, eller ledige med en forældet uddannelse muligheder over 6 ugers begrænsningen, hvis der opkvalificeres til beskæftigelse inden for et område med gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder.

Se mere under afsnit 1.6.8.

Læs mere om selvvalgt uddannelse på:
www.bm.dk og www.ug.dk

1.6.5 FLASKEHALSBEVILLINGER

Flaskehalsbevillingerne dækker over midler afsat til indsatser inden for områder, hvor der forventes mangel på arbejdskraft, eller hvor der er akut opståede flaskehalsproblemer.

Med flaskehalsbevillingerne kan det lokale jobcenter tilrettelægge særlige forløb, der opkvalificerer ledige inden for netop de fagområder eller stillinger, hvor der mangler arbejdskraft. Afhængig af fag, område og uddannelsesniveauer kan det lokale jobcenter få økonomisk støtte til følgende om- og opkvalificeringsaktiviteter:

- Erhvervsuddannelsernes grundforløb
- Meritgivende moduler
- Kompetencegivende efteruddannelse samt
- Introduktions- og omskolingsforløb målrettet den konkrete stillingsbetegnelse
- For ledige i 1. ledighedsperiode kan forløbet, som udgangspunkt ikke vare mere end seks uger.

Læs mere på www.brhovedstadensjaelland.dk

1.6.6. SPROGUNDERVISNING – DANSK SOM ANDETSPROG

Borgere med anden etnisk baggrund end dansk kan tilbydes uddannelse, som giver indblik i det danske sprog, danske kultur- og samfundsforhold, og grundlæggende færdigheder i:

- at tale og forstå dansk
- om lokalsamfundet
- om arbejdsforhold
- om rettigheder og pligter

Der er tre forskellige niveauer i danskuddannelserne:

- Danskuddannelse 1 – for elever som ikke kan læse og skrive det latinske alfabet.
- Danskuddannelse 2 – for elever med en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet.
- Danskuddannelse 3 – for elever med mellemlang eller en lang skole- og uddannelsesbaggrund.

Alle tre uddannelser er modulopbyggede og hvert modul kan afsluttes med en prøve.

Undervisningen er fleksibelt tilrettelagt, så den kan følges på forskellige tidspunkter – om dagen, om aftenen, i weekenden eller som fjernundervisning. Derfor er det muligt samtidig at have et job eller at tage en anden uddannelse.

Kursister med særlige indlæringsvanskeligheder, fx på grund af fysiske eller psykiske handicap, ordblindhed eller krigs- og torturtraumer kan tilbydes undervisning på små hold eller ene-undervisning i helt særlige tilfælde.

Danskuddannelserne foregår på:

- kommunale sprogcentre
- offentlige uddannelsesinstitutioner eller uddannelsesinstitutioner godkendt af det offentlige
- private sprogcentre.

BETINGELSER

For at tage danskuddannelsen skal man opfylde følgende betingelser:

- Man skal være fyldt 18 år. For unge under 18 år som ikke kan tilbydes anden relevant sprogundervisning, er det også muligt at følge undervisningen.
- Man skal have opholdstilladelse i Danmark eller efter gældende lovgivning på anden vis have tilladelse til at opholde dig i Danmark.

ANDRE MULIGHEDER FOR UNDERVISNING I DANSK SOM ANDETSPROG

Undervisning i dansk som andetsprog tilbydes også i forbindelse med:

- (AVU) Almen voksenuddannelse
- Gymnasialt indslusningskursus for fremmedsprogede (gif) på aften- og folkehøjskoler
- AMU-uddannelser

1.6

ØKONOMI

Danskuddannelsen er gratis for borgere som:

- er omfattet af integrationsloven
- er grønlandser eller færing og bor i Danmark
- er hjemvendt udlandsdanske
- er barn af en udlandsdanske og er fyldt 18 år

Kommunen kan opkræve et mindre gebyr, hvis man er selvforsørgende eller i øvrigt ikke opfylder nogen af betingelserne. Kommunen kan vejlede hvis man er i tvivl.

Støtte gives efter gældende regler i det omfang deltagere er omfattet af integrationsloven, lov om arbejdsløshedsforsikring, lov om aktiv beskæftigelsespolitik eller lov om aktiv socialpolitik.

Danskuddannelse kan give ret til SVU (Statens Voksenuddannelsesstøtte) for beskæftigede over 25 år, som er enten kortuddannet eller har en uddannelse, som ikke kan anvendes i Danmark. Ledige kan deltage i op til 6 ugers selvvalgt uddannelse med SVU inden for de første 9 måneders ledighed (6 måneder, hvis de er under 25 år).

Læs mere på www.ug.dk

1.6.7.

ORDBLINDEUNDERVISNING FOR VOKSNE

Personer med læse- og stavevanskeligheder kan tilbydes undervisning, specielt tilrettelagt for voksne ordblinde. Ordblindeundervisningen foregår på små hold, ofte med 2-6 deltagere eller som eneundervisning. Den tilrettelægges ud fra den enkelte deltagers behov og interesser, gerne it-understøttet.

Undervisningen foregår på voksenuddannelsescentre, VUC, i hele landet. Den kan også foregå på nogle daghøjskoler, erhvervsskoler, AMU-centre, produktionsskoler, social- og sundhedsskoler, folkehøjskoler, aftenskoler, sprogcentre og skoler med specialundervisning for voksne.

Ordblindeundervisning kan gøre det nemmere at følge anden undervisning, fx

- Almen voksenuddannelse
- Grundlæggende voksenuddannelse
- Arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)
- Voksenerhvervsuddannelse

Man kan tage ordblindeundervisning sideløbende med anden undervisning, fx på en daghøjskole, et AMU-center, handelsskole eller teknisk skole. Undervisningen er gratis. Undervisningen kan berettigede til SVU (Statens Voksenuddannelsesstøtte), for beskæftigede. Ledige med ret til dagpenge kan deltage i op til 6 ugers selvvalgt uddannelse med SVU inden for de første 9 måneders ledighed (6 måneders ledighed for unge under 25 år). Læs mere på www.ug.dk

1.6.8 INITIATIVER TIL MÅLRETNING AF AKTIVERINGSINDSATSEN

Aktiveringsindsatsen for ledige skal være målrettet mod gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder med henblik på at sikre målsætningen om »hurtigst muligt i job«.

Der er pr. 1. august 2009 taget initiativ på flere områder.

A. FORSØG MED UDDANNELSE I FORBINDELSE MED ANSÆTTELSE I ORDINÆRT ARBEJDE

Arbejdsgivere kan få tilskud til opkvalificering i forbindelse med ordinær ansættelse af ledige, der har en vis forudgående ledighed.

Fra 1. august 2009 og tre år frem etableres en landsdækkende forsøgsordning, hvor betingelserne forenkles, lempes og gøres mere fleksible for arbejdsgivere som ansætter ledige i en tilskudsordning, selvom de ikke har alle de ønskede faglige kvalifikationer.

Forsøgsordningen omfatter faglærte og ikke-faglærte ledige samt ledige med en forældet uddannelse. En ledig, som er dagpenge-, kontant- eller starthjælpsmodtager skal have haft mindst 3 måneders forudgående ledighed for at kunne indgå i forsøget. De gældende »tælleregler« anvendes, dvs. at der for dagpengemodtagere skal være tale om sammenlagt ledighed og for kontant- og starthjælpsmodtagere om sammenhængende ledighed.

Der etableres en øget fleksibilitet for det konkrete opkvalificeringsforløb, således at uddannelsen ikke behøver at blive afholdt i forbindelse med, at ansættelsen påbegyndes, og indholdet af uddannelsen også kan fastlægges senere. Ved ansættelsen er det tilstrækkeligt, at virksomheden og jobcenteret aftaler en ramme for uddannelsen. Uddannelsesforløbet skal købes af en ekstern udbyder, dvs. der må ikke være tale om et uddannelsesforløb, som virksomheden selv foranstalter.

Et uddannelsesforløb må vare 6 uger.

Få mere at vide på www.ams.dk

1.6

B. MÅLRETNING OG FORENKLING AF OPKVALIFICERINGS-/VEJLEDNINGSINDSATSEN

Når uddannelse anvendes som led i beskæftigelsesindsatsen, skal det sikres, at uddannelsesindsatsen som udgangspunkt er rettet mod områder med gode eller meget gode beskæftigelsesmuligheder, og samtidig er målrettet ledige, der ikke allerede har en uddannelse.

I henhold til de gældende regler kan ledige inden for de første 9 måneders ledighed modtage tilbud om vejledning/opkvalificering i op til 6 uger.

Der er pr. 1. august 2009 iværksat en 3 årig forsøgsordning som skal sikre at opkvalificerings- og vejledningstilbud til dagpengemodtagere og arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere fremover som hovedregel opkvalificerer til beskæftigelse inden for et område med gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder.

For ledige uden uddannelse, kortuddannede (dvs. personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse) eller ledige med en forældet uddannelse ophæves 6 ugers begrænsningen i en forsøgsperiode på 3 år, hvis:

- personen ikke umiddelbart kan formidles arbejde inden for sit faglige område,
- og der er tale om opkvalificering til beskæftigelse inden for områder, med gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder.

For ledige med over 6/9 måneders ledighed (6 måneder for ledige under 30 og dagpengemodtagere over 60 år) er der fortsat ingen tidsmæssig begrænsning.

Få mere at vide på www.ams.dk

C. MÅLRETNING AF JOBPLANER

De lediges jobplaner skal have tydelige beskæftigelsesmål, rettet mod områder med gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder. Samtidig skal jobcentrene igangsætte aktivering, der er rettet mod områder med gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder.

Aktiveringsindsatsen skal derfor så vidt muligt tage udgangspunkt i et konkret beskæftigelsesmål rettet mod gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder, som følger af de lediges CV. På den måde tilstræbes en bedre sammenhæng mellem de lediges aktivering og målsætningen om "kortest mulig vej til job"

Hvis et beskæftigelsesmål beskrevet i CV'et ligger inden for områder med gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder, skal beskæftigelsesmålet ikke fremover begrundes i jobplanen, idet der kan henvises til CV'et.

For personer, der ikke har et CV (ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere og revalidender), skal beskæftigelsesmål i jobplanen, så vidt muligt være rettet mod områder med gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder.

Hvis jobcenteret konkret skønner, at et tilbud bør gives, selv om dette ikke sigter mod beskæftigelse inden for gode eller rigtig gode beskæftigelsesområder, skal dette begrundes i jobplanen.

Få mere at vide på www.AMS.dk

1.7

EKSEMPLER PÅ FORLØB I AMU-REGI

Herunder præsenteres udvalgte eksempler på forløb, der aktuelt udbydes i AMU-regi. Forløbene viser mulighederne for at sammensætte flere AMU-kurser til et forløb. Nogle af forløbene fungerer som introduktion til en branche, mens andre forløb kan give certifikat til en given arbejdsfunktion. Nogle af forløbene er særlig sammensat til ledige, mens andre henvender sig mere generelt til AMU-målgruppen af ikke-faglærte og faglærte.

Forløbene er systematiseret inden for udvalgte fagområder. Det vil være muligt at kombinere forløbene med kurser i f.eks. dansk eller matematik. Under hvert forløb præsenteres den potentielle målgruppe, indholdet i forløb (kurser med angivelse af kursusnummer), varigheden samt aktuelle udbydere.

Alle skoler har mulighed for at sammensætte forløb som disse eller andre forløb. Dette kræver, at f.eks. jobcentret, det lokale uddannelsesudvalg eller en virksomhed retter henvendelse til skolen, som så kan sammensætte et forløb tilpasset til målgruppen.

Da udbuddet af forløb konstant forandrer sig, kan det være hensigtsmæssigt at orientere sig om de aktuelle muligheder enten via den lokale erhvervsskole, tekniske skole eller AMU-center eller på www.AMU-administration.dk.

1.7.1.1

HANDEL OG KONTOROMRÅDET

Receptionist, sekretær og frontmedarbejder

MÅLGRUPPE: Forløbet henvender sig primært til personer, der har eller søger beskæftigelse inden for handels- og kontorområdet, og forudsætter kendskab til PC på brugerniveau.

FORLØBET BESTÅR AF:

- Tekstbehandling
- Indskrivning og formatering af mindre tekster
- Standardisering af virksomhedens tekster
- Grafiske virkemidler til layout i tekst
- Fletning af dokumenter til masseproduktion
- Kundeservice i administrative funktioner
- Kvalitetsudvikling af den administrative funktion
- Målettet mundtlig kommunikation i adm. arbejde
- Regneark, anvendelse af regneark til talbehandling
- Samarbejde i grupper i virksomheden
- Engelsk – Nuanceret ordforråd
Telefonsamtaleteknik i et kundekontaktcenter
- Daglig registrering i et økonomisystem
- Præsentationsteknik i administrative funktioner

UDBYDES I ØSTDANMARK AKTUELT AF:

En række handelsskoler, eksempelvis Niels Brock
www.brock.dk

Samlet varighed: 28 dage

REGNSKABSMEDARBEJDER

MÅLGRUPPE: Forløbet henvender sig til personer, som har eller forventer at få beskæftigelse inden for handel og kontorområdet og forudsætter kendskab til PC på brugerniveau.

FORLØBET BESTÅR AF:

- Regnskab 1 – Placering af resultat- og balancekonti
- Regnskab 1 – Bilagsbehandling med efterfølgende kasserapport
- Regnskab 1+2 Daglig registrering i et økonomistyringsprogram
- Regnskab 2 – Registreringsmetoder ved virksomhedens drift
- Regnskab 2 – Anvendelse af periodisk beregning og registrering
- Regnskab 3 – Kontering af køb, salg, drift af biler og ejendomme
- Regnskab 3 – Kontoplaner og virksomhedens rapporteringsbehov
- Regnskab 3 – Konteringsinstrukser
- Regnskab 4 – Regnskabsafstemning i forbindelse med årsafslutning
- Regnskab 4 – Årsafslutning af bogholderiet
- Regneark 1 – Anvendelse af regneark til talbehandling
- Debitorstyring
- Kreditorstyring
- Økonomisk styring af lageret
- Løn og gageadministration – Udarbejdelse og afstemning af lønsedler

UDBYDES I ØSTDANMARK AKTUELT AF:

Niels Brock www.brock.dk

Samlet varighed: 28 dage

1.7

1.7.1.2 FORRETNINGSSERVICE

PROFESSIONEL RENGØRING

MÅLGRUPPE: Forløbet er for ledige, der ønsker viden om rengøringsmidler og – maskiner, hygiejne og planlægning. Forløbet forudsætter kendskab til området.

Forløbet består af:

- Rengøringshygiejne
- Rengøringsmidler og overflader
- Arbejdsteknik ved rengøringsarbejdet
- Redskaber og maskiner i rengøringsarbejdet
- Sikkerhed i rengøring og førstehjælp
- Personlig planlægning og rengøringsplaner
- Service og synlig rengøring
- Hospitals- og Institutionshygiejne
- Måling og vurdering af rengøringskvalitet (INSTA800)
- Rengøring af fødevarerirksomheder og storkøkkener
- Polish- og oliebehandlede gulve
- Kommunikation og konflikthåndtering

UDBYDES I ØSTDANMARK AKTUELT AF:

Uddannelsescentret i Roskilde – Slagteriskolen
www.ucr.dk

Samlet varighed: 29 dage

1.7.1.3 KØKKEN OG KANTINE

KØKKEN OG KANTINE

MÅLGRUPPE: Forløbet henvender sig til ledige i første ledighedsperiode, som ønsker grundlæggende færdigheder i madtilberedning samt kendskab til metoder og udstyr i storkøkken og kantine.

FORLØBET BESTÅR AF:

- Tilberedningsmetoder i institutionskøkkener
- Produktionskøkkenets redskaber, maskiner og udstyr
- Salat og salatbar i madfremstillingen
- Anretning af mad i cafeteria og kantine
- Fremstilling af mad med kulinarisk kvalitet
- Grøn mad og måltider

UDBYDES I ØSTDANMARK AKTUELT AF:

Uddannelsescentret i Roskilde – Slagteriskolen
www.ucr.dk

Samlet varighed: 28,5 dage

DETAIL – »DEN LILLE SLAGTER«

MÅLGRUPPE: Forløbet er for ledige, som ønsker grundlæggende færdigheder i forarbejdning af kød og madlavning inden for detailhandel. På forløbet lærer deltagerne om kød og udskæringer, kundebehandling og butikssalg.

FORLØBET BESTÅR AF:

- Kundebehandling – detailhandel med ferskvarer
- Eksponering og salg af delikatesserprodukter
- Kalkulation inden for detailhandel med kød
- Delikatesseproduktion
- Sund fastfood inden for ferskvarerområdet
- Vin og gastronomi
- Udskæring af fisk
- Detailudskæring af delstykker af oksekød
- Produktion af convenience food

UDBYDES I ØSTDANMARK AKTUELT AF:

Uddannelsescentret i Roskilde – Slagteriskolen
www.ucr.dk

Samlet varighed: 29,2 dage

1.7.1.4 INDUSTRI

FØDEVAREINDUSTRI

MÅLGRUPPE: Forløbet er rettet mod ledige, som ønsker grundlæggende færdigheder i styring af procesanlæg i industrien samt kendskab til optimering og kvalitetssikring i produktionen.

FORLØBET BESTÅR AF:

- Instruktion og oplæring på procesanlæg
- ON/OFF-regulering af produktionsanlæg
- PID regulering af procesanlæg
- Sættet af regulering af procesanlæg
- Dokumentation af procesindustriproduktion
- Procesoptimering for operatører
- Prøvetagning og driftsanalyse for operatører
- Kunde/leverandørforhold for operatører
- HACCP/egenkontrol – operatører i fødevarerindustri
- Brug af pc på arbejdspladsen

UDBYDES I ØSTDANMARK AKTUELT AF:

Uddannelsescentret i Roskilde – Slagteriskolen
www.ucr.dk

Samlet varighed: 30 dage

1.7.1.5 SOCIAL OG SUNDHEDSOMRÅDET

GRUNDKURSUS – OMSORGSMEDHJÆLPER

MÅLGRUPPE: Forløbet henvender sig til ledige, der overvejer en fremtid inden for omsorgs- og plejesektoren. Kurset er generelt, men sætter bl.a. fokus på pleje ift. handicappede, grundlæggende sygepleje og medicingivning.

FORLØBET BESTÅR AF:

- Institutionen i samfundet
- Observation af brugers behov for støtte, vejledning og medindflydelse
- Det pædagogiske arbejde i institutionen
- Grundlæggende sygepleje
- Medicingivning
- Refleksion
- Kommunikation – grundlæggende
- Samarbejde, kommunikation og konfliktløsning
- Institutionsbesøg
- Pædagogisk arbejde med udviklingshæmmede

UDBYDES AKTUELT AF:

Humanica i Hillerød – www.humanica.dk

Samlet varighed: 15 dage

1.7

1.7.1.6 BYGGE OG ANLÆGSOMRÅDET

RØRLÆGGERUDDANNELSEN

Målgruppe: Uddannelsen henvender sig til faglærte og ikke-faglærte bygge- og anlægsarbejdere, der har eller ønsker beskæftigelse inden for kloakområdet. deltagerne skal have kvalifikationer svarende til »Nivellering og faglig regning« (kursusnummer 40511)

FORLØBET BESTÅR AF:

- Implementering af arbejdsmiljøpolitik i bygge- og anlægsvirksomheder
- Kloakering – Afløbssystemers formål og indretning
- Kloakering – Anvendelse af norm for dræning af bygninger
- Kloakering – Anvendelse af lægningsbestemmelser
- Kloakering – Beregning af koter, fald og rumfang mv.
- Kloakering – Kvalitetssikring af afløbsinstallationer
- Kloakering – Opmåling og valg af afløbsmaterialer
- Kloakering – Udarbejdelse af afløbsplan for enfamiliehus
- Kloakering – Udførelse af afløbsinstallation i plast
- Vejen som arbejdsplads

UDBYDES AKTUELT I ØSTDANMARK AF:

Københavns Tekniske Skole, www.kts.dk
EUC Sjælland, www.eucsj.dk
CELF, www.celf.dk

Samlet varighed: 32 dage

OVERSICHT

UDDANNELSESMULIGHEDERNE FOR UNGE

TYPE	MÅLGRUPE OG BETINGELSER	VARIGHED	FORSØRGELSESRUNDLAC	INDHOLD	UDBYDERE	ANDET
SÆRLIG TILRETTELÆGT UNGDOMSUDDANNELSE (STU) www.ug.dk	<ul style="list-style-type: none"> • Unge under 25 år • For unge med særlige behov pga. fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse • For unge uden mulighed for at gennemføre en kompetencegivende uddannelse, heller ikke med støtte 	3 år	Typisk (for-) revalidering eller førtidspension	<ul style="list-style-type: none"> • En almen del rettet mod personlig og social udvikling • Elementer til støtte af interesser, evner og færdigheder • Praktik • Vejledning • Individuelt tilrettelagt 	<ul style="list-style-type: none"> • Produktionskole • Erhvervsskoler • Handlskole • Tekniske skole • AMU-center • MFI 	Ungdommens Uddannelsesvejledning skal godkende forløb. Eleven modtager et kompetencepass, som beskriver det gennemførte
PRODUKTIONSSKOLE www.produktdoms skoler.dk	<ul style="list-style-type: none"> • Unge under 25 år • Skal have færdiggjort folkeskolen • Må ikke have gennemført en ungdomsuddannelse eller have forudsætninger til at begynde en ungdomsuddannelse 	1 år	Dagpenge, kontakthjælp eller skoleydelse	Værksteder, undervisning i almenne fag og praktik Individuelt tilrettelagt	<ul style="list-style-type: none"> • Produktionskole 	Ungdommens Uddannelsesvejledning skal godkende forløb Forløbet kræver en uddannelsesplan Forberedende til uddannelse eller job
ERHVERVSGRUNDDANNELSE (EGU) www.egu.dk	<ul style="list-style-type: none"> • Unge under 30 år • For unge uden mulighed for at gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse pt 	2 år	Skoleydelse og elevløn	Praktik kombineret med kortere skoleperioder Individuelt tilrettelagt		Ungdommens Uddannelsesvejledning skal godkende forløb for elever over 25 år Jobcenter skal godkende forløb for elever over 25 år Eleven modtager uddannelsesbevis for det gennemførte Mertilbud hvis eleven senere begynder på en erhvervsuddannelse
ERHVERVSUDDANNELSE (EUD) www.eud.info.dk www.ueu.dk	<ul style="list-style-type: none"> • Unge under 30 år • Folkeskole 	Fra 11/2 til 5 1/2 år Korte uddannelser på 2 år, indert for 10 områder Enkeltfag fra få dage op til et år	Mulighed for VEU-godtgørelse Mulighed for opkvalificering på ledighedsydelse, efter gældende regler. Mulighed for revalideringsydelse, efter gældende regler.	Kombination af skole og praktik 12 indgangne/fraglige spor Over 100 uddannelser og 300 trin/specialer	Erhvervsskoler, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Handlskoler • Tekniske skoler • Social- og Sundhedsskoler • Hotel- og restaurationskoler • CELF-centre • MFI. 	

Se også afsnit 1.6 om:
Særlige opkvalificeringsforløb

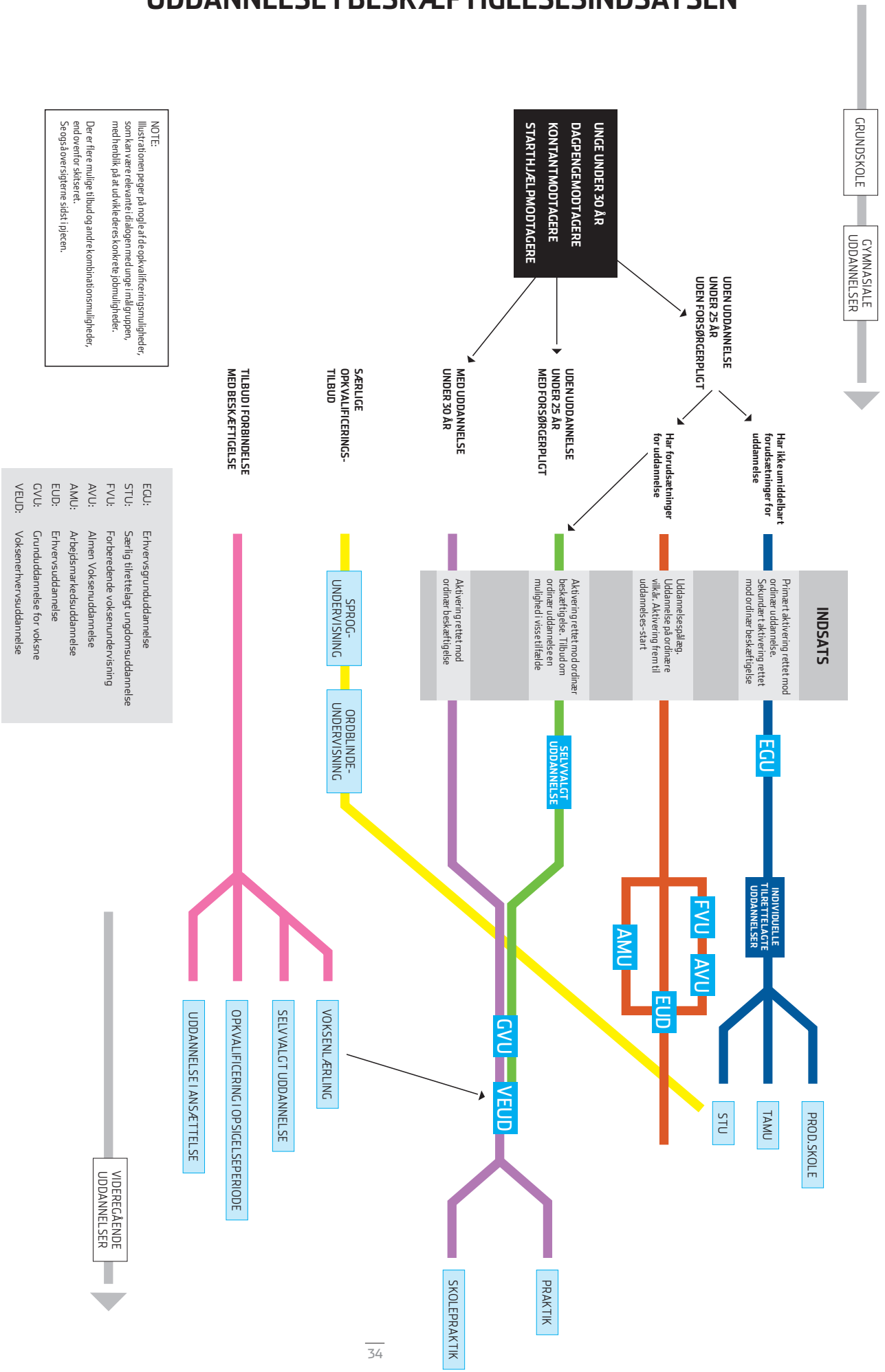
OVERSICHT

UDDANNELSESMULIGHEDERNE FOR IKKE-FAGLÆRTE OG FAGLÆRTE

TYPE	MÅLGRUBE OG BETINGELSER	VARIGHED	FORSØRGELSESRUNDLAC	INDHOLD	UDBYDERE	ANDET
FORBEREDELSE VOKSENUNDERVISNING (FVU) www.ug.dk	<ul style="list-style-type: none"> Over 18 år Henvender sig til voksne, som vil blive beredte til at læse, skrive og regne (fx eks. ikke-faglærte eller nydanskere) 	30 - 80 timer	Beskæftigede kan få SVU (Statens voksenuddannelsesstøtte) i stedet for løn Ledige beholder deres ydelse Ingen deltagerbetaling	GRUNDSKOLENIVEAU: FVU-læsning Læsning, stavning og skriftlig fremsstilling FVU-matematik Regning og matematiske begreber	<ul style="list-style-type: none"> VUC Ehvervsskole Produktions-skole AMU-center Daghøjskole Sprogcenter 	Kan kombineres med faglig opkvalificering på et AMU-forløb Kan indgå i et aktiveringsforløb - mindst 20 lektioner om ugen.
ALMEN VOKSENuddANNELSE (AMU) www.ug.dk	<ul style="list-style-type: none"> Over 18 år AVU er rettet mod voksne, der ønsker at forbedre deres kundskaber i en række almene fag Henvender sig også til borgere med anden etnisk baggrund end dansk som ønsker sprogundervisning 	½ - 1 år	Beskæftigede kan få SVU (Statens voksenuddannelsesstøtte) i stedet for løn Ledige bibeholder deres ydelse Deltagerbetaling	AMUBESTARAP: Kernefag, fx: Dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag Tilbudsfag, fx: Billedkunst, dansk som andetsprog, tysk	<ul style="list-style-type: none"> VUC Sprogcenter 	Afsluttes AMU med en prøve, her dernæst samme værdi som folkeskolens afgangsprøve eller 10. klassens prøve og kan bruges til uddannelsesoptag mv.
GRUNDuddANNELSE FOR VOKSNE (GVU) www.ug.dk	<ul style="list-style-type: none"> Minimum 25 år Mindst to års relevant erhvervs-erfaring Afsluttet folkeskolen 	Skal gennemføres inden for 6 år på fuld- eller deltid	Mulighed for SVU (Statens Voksenuddannelsesstøtte) og VEU-godtgørelse i op til 6 uger (for forskrede)	<ul style="list-style-type: none"> Enkeltfag fra den/de relevante erhvervsuddannelser AMU-uddannelser Gymnasiale enkeltfag Evt. praktik eller værkstedkursus 	<ul style="list-style-type: none"> VUC Ehvervsskole Produktions-skole AMU-center Daghøjskole 	Borgeren modtager et uddannelsesbevis og kan fortsætte mod en faglært uddannelse.
VOKSENERHVERVSuddANNELSE (VEUD) www.veud.dk www.ug.dk	<ul style="list-style-type: none"> Minimum 25 år Relevant erhvervs-erfaring 	Varende. Fra få uger op til flere år. Jf. EUD	Mulighed for voksenlønnetilskud i praktiske perioder. Refusion af elevløn via AER i skoleperioden	Vekslen mellem praktik og skole. Forløbet ligner de ordinære erhvervsuddannelser, men starter med en afklaring af borgernes kompetencer for evt. merit	<ul style="list-style-type: none"> Ehvervsskole Handelskole Tekniske skole Social- og sundhedsskole Landbrugsskole 	
ARBEJDSMARKEDSuddANNELSE (AMU) www.ug.dk	Over 18 år og ikke-faglært/ faglært	Ledige kan deltage i 6 ugers selvvalgt uddannelse	Mulighed for VEU-godtgørelse for forskrede ledige i op til seks uger Ikke-forskrede ledige fortsætter på kontanthjælp	TYPER AF AMU-KURSER: Faglige kurser fx: Montage af elektriske apparater Almene kurser fx: Bung af regneark Arbejdsorganisatoriske kurser fx: Samarbejde og organisation	<ul style="list-style-type: none"> Ehvervsskole Handelskole Tekniske skole Social- og sundhedsskole Landbrugsskole Pædagogseminarium AMU-center 	AMU kurser kan tilrettelægges med henblik på introduktion til en branche eller som faglig opkvalificering til et konkret job, for flygtninge og indvandrere med særlige behov

QUICK-GUIDE

UDDANNELSE I BESKÆFTIGELSESINDSATSEN

NOTE:
Illustrationen peger på nogle af de opkvalificeringsmuligheder, som kan være relevante i dialogen med unge i målgruppen, med henblik på at udvikle deres konkrete jobmuligheder. Der er flere mulige tilbud og andre kombinationsmuligheder, end ovenfor skitseret. Seogså oversigten sidst i jøgen.

EGU: Erhvervsgrunduddannelse
STU: Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse
FVU: Forberedende voksenuddannelse
AVU: Almen Voksenuddannelse
AMU: Arbejdsmarkedsuddannelse
EUD: Erhvervsuddannelse
GVU: Grunduddannelse for voksne
VEUD: Voksenerhvervsuddannelse

BESKÆFTIGELSESRÅDET
Beskæftigelsesregion
Hovedstaden & Sjælland

Universitetsvej 2
4000 Roskilde
Telefon 72 22 34 00

www.brhovedstadensjaelland.dk

Voksenvejlednings-
netværkene
i Østdanmark